ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1959

Vyhlásené: 23.07.1959 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

47

Zákon

z 8. júla 1959

o úprave právnych pomerov znalcov a tlmočníkov

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Správne odborné posúdenie niektorých skutočností, ktoré má byť podkladom pre rozhodnutie alebo opatrenie súdov, arbitrážnych orgánov alebo iných orgánov štátnej správy, vyžaduje, aby sa venovala zvýšená starostlivosť výberu osôb, ktoré majú byť činné ako znalci. Rovnakú starostlivosť vyžaduje výber osôb pre kvalitné plnenie tlmočníckych úloh. V súlade s týmito požiadavkami sa preto upravuje spôsob výkonu činnosti znaleckej a tlmočníckej podľa ďalších ustanovení tohto zákona.

Znalci

§ 2

Orgány štátnej správy a organizácie socialistického sektora (vedecké a výskumné ústavy, zariadenia, podniky a iné útvary) sú povinné na žiadosť súdov, ďalej prokurátorov a iných orgánov činných v trestnom konaní, arbitrážnych orgánov a ostatných orgánov štátnej správy označiť zo svojich pracovníkov (členov) osobu, ktorá má vykonať znalecký úkon z pôsobnosti dožiadaného orgánu alebo organizácie. Takáto osoba môže byť označená aj pre viacej znaleckých úkonov toho istého druhu.

§ 3

(1) Vo výnimočných, zvlášť obťažných prípadoch, vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie, môžu súdy, ďalej prokurátori a iné orgány činné v trestnom konaní, arbitrážne orgány a ostatné orgány štátnej správy požiadať štátny orgán alebo štátny ústav, aby sám podal posudok alebo preskúmal posudok podaný znalcom.

(2) Zákonné ustanovenia, ktoré zakladajú povinnosť podávať súdom, prokurátorom a orgánom štátnej správy vysvetlenia a vyjadrenia a pomáhať im v ich činnosti, nie sú dotknuté.

§ 4

(1) Dožiadané orgány štátnej správy a organizácie socialistického sektora môžu označiť pre znalecký úkon len pracovníka, ktorý má na to potrebné predpoklady, najmä

a) je občiansky bezúhonný,

b) je oddaný ľudovodemokratickému zriadeniu,

c) má potrebné politické a odborné znalosti a skúsenosti,

d) môže znalecký úkon úspešne vykonať.

(2) Súdy, ďalej prokurátori a iné orgány činné v trestnom konaní, arbitrážne orgány a ostatné orgány štátnej správy môžu požiadať o označenie iného pracovníka, ak zistia, že označený pracovník nemá predpoklady, aby mohol požadovaný úkon úspešne vykonať.

§ 5

Ministerstvo spravodlivosti v dohode s Generálnou prokuratúrou, Ministerstvom vnútra a ostatnými zúčastnenými ústrednými úradmi a orgánmi zostaví podľa jednotlivých odborov činnosti všeobecný zoznam orgánov a organizácií povinných označovať svojich pracovníkov na vykonanie znaleckých úkonov; tento zoznam bude postupne doplňovať. Orgány vyžadujúce znalecké posudky si tento zoznam podľa miestnych pomerov pre svoj obvod pôsobnosti doplňujú uvedením jednotlivých organizácií, ktoré pôsobia v ich obvode.

§ 6

(1) O vylúčení znalca v súdnom alebo správnom konaní platia predpisy o vylúčení sudcu podľa Občianskeho súdneho poriadku.

(2) Pracovník označený kompetentným orgánom alebo organizáciou na vykonanie znaleckého úkonu môže tento úkon odoprieť len v prípadoch, v ktorých je svedok podľa príslušných predpisov oslobodený v súdnom alebo správnom konaní od svedeckej povinnosti.

§ 7

(1) Pred vykonaním úkonu zloží znalec v súdnom alebo správnom konaní u orgánu, ktorý ho k znaleckému úkonu povolal, sľub tohto znenia:

„Sľubujem, že budem pri podaní posudku postupovať v súlade so zásadami ľudovodemokratického zriadenia a podám posudok podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia a odborných znalostí, že o veciach mne zverených zachovám pred nepovolanými osobami mlčanlivosť a že pri svojom znaleckom úkone budem mať na zreteli záujmy a prospech republiky a jej ľudu.“

(2) Znalcovi sa ďalej pred vykonaním úkonu pripomenú jeho povinnosti a následky porušenia týchto povinností.

§ 8

(1) Orgány štátnej správy a organizácie socialistického sektora dožiadané o označenie pracovníka pre znalecký úkon požiadajú o náhradu hotových trov spojených s činnosťou znalca a o odmenu za znalecký úkon podľa sadzieb, ktoré určí minister spravodlivosti v dohode s ministrom financií vyhláškou. Orgán alebo organizácia, ktorá označila pracovníka pre znalecký úkon, zodpovedá za to, že čas potrebný na znalecký úkon, uvedený vo vyúčtovaní, je primeraný vykonanému znaleckému úkonu.

(2) Priznaná náhrada hotových výdavkov a odmena za znalecký úkon sa vyplatí orgánu alebo organizácii, ktorá pracovníka pre znalecký úkon označila.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa použijú aj v prípade, keď znalecký úkon vykoná podľa § 3 ods. 1 štátny orgán alebo štátny ústav.

§ 9

(1) Znalec vykonáva znalecký úkon v rámci svojich pracovných povinností u orgánu alebo organizácie, ktorá ho pre znalecký úkon označila. Za znalecký úkon zodpovedá znalec.

(2) Ústredné úrady a orgány zabezpečia všeobecnou úpravou, aby znalecké úkony boli v ich pôsobnosti vykonávané urýchlene a kvalitne.

(3) Vykonávacie predpisy určia, kedy a v akej výške poskytne orgán alebo organizácia svojmu pracovníkovi za znalecký úkon odmenu.

(4) Ústredné úrady a orgány môžu v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a orgánmi určiť, ako sa v ich pôsobnosti budú znalecké služby organizovať.

Tlmočníci

§ 10

(1) Jazykové a hospodárske školy sú povinné označiť predsedovi krajského súdu, v obvode ktorého majú sídlo, zo svojich pracovníkov osoby, ktoré sú spôsobilé, aby vykonávali tlmočnícku činnosť a overovali správnosť prekladov.

(2) Orgány a organizácie, ktoré potrebujú tlmočnícke úkony, navrhujú predsedovi krajského súdu, v obvode ktorého majú sídlo, spôsobilé osoby predovšetkým z radov pracovníkov štátnej správy a organizácií socialistického sektora. Predseda krajského súdu môže tiež podľa potreby požiadať orgány štátnej správy a organizácie socialistického sektora, aby mu označili osoby spôsobilé pre tlmočnícku činnosť.

(3) Predseda krajského súdu zistí, či sú u označených osôb splnené podmienky uvedené v § 4. Ak zistí, že tieto podmienky sú splnené, vydá označeným osobám osvedčenie, že môžu overovať správnosť prekladov pripojením tlmočníckej doložky, ďalej im vydá tlmočnícku pečiatku, vezme ich do sľubu podľa obdoby § 7 a zapíše ich do zoznamu tlmočníkov.

(4) Poverenie platí pre celé štátne územie; z dôležitých dôvodov môže byť kedykoľvek odvolané.

(5) U tlmočníkov použijú sa v súdnom alebo správnom konaní ustanovenia § 6 a § 7 ods. 2 obdobne.

§ 11

(1) Za vykonané tlmočnícke úkony priznajú orgány alebo organizácie, ktoré si takéto úkony vyžiadali, tlmočníkovi náhradu hotových výdavkov a odmenu podľa sadzieb, ktoré určí minister spravodlivosti v dohode s ministrom financií.

(2) Ak vykonal tlmočnícky úkon pracovník organizácie, ktorej úlohou je zabezpečovať preklady, postupuje sa pri určení a výplate odmeny obdobne podľa §§ 8 a 9.

§ 12

(1) Overený preklad písomnosti z cudzieho jazyka alebo do cudzieho jazyka vyhotoví tlmočník na samotnej písomnosti alebo spojí preklad s písomnosťou tak, aby sa zabezpečila neoddeliteľnosť prekladu od preloženej písomnosti.

(2) Ak ide o písomnosť, ktorú nemožno s prekladom spojiť, spojí sa s prekladom jej overený odpis.

§ 13

(1) Tlmočník overí preklad pripojením doložky. Doložka musí obsahovať označenie orgánu, ktorý vydal podľa § 10 osvedčenie o tom, že tlmočník je oprávnený overiť správnosť prekladu, dátum tohto osvedčenia a dátum, kedy bol preklad vyhotovený. Ďalej pripojí tlmočník svoj podpis a odtlačok tlmočníckej pečiatky.

(2) Ak došlo v preklade k prečiarknutiam alebo k iným opravám, treba to v doložke uviesť; prečiarknuté slová musia zostať čitateľné.

(3) Doložka sa musí napísať v znení českom alebo slovenskom; možno k nej pripojiť doložku rovnakého obsahu v jazyku, z ktorého alebo do ktorého sa preklad vyhotovil.

(4) Doložka má dôkaznú moc ako verejná listina.

§ 14

Ak je podľa medzinárodných zmlúv alebo iných predpisov potrebné, aby tlmočníkov podpis bol overený, a ak nie je v takomto prípade určený iný postup, vykoná toto overenie ľudový súd, v obvode ktorého bol tlmočnícky úkon vykonaný. Tým nie je dotknutá nutnosť ďalšieho overenia vyšším orgánom, ak je to určené v osobitnom predpise.

Spoločné ustanovenia

§ 15

(1) Ak je potrebný znalecký úkon z odboru, ktorý nenáleží do činnosti žiadneho orgánu alebo organizácie, alebo ak sú tu závažné dôvody, ktoré bránia, aby úkon vykonal pracovník, ktorého orgán alebo organizácia označí, možno výnimočne zveriť znalecký úkon priamo niektorému jednotlivcovi, ktorý má potrebné znalosti.

(2) V prípadoch uvedených v predchádzajúcom odseku prizná orgán alebo organizácia náhradu hotových výdavkov a odmenu znalcovi; ustanovenia §§ 8 a 9 tu neplatia. Náhrada hotových výdavkov a výška odmeny sa spravuje sadzbami, ktoré sa vydajú podľa ustanovenia § 8 ods. 1.

(3) Ak nemožno tlmočnícky úkon obstarať prostredníctvom tlmočníka zapísaného v zozname podľa § 10, možno jeho vykonanie zveriť niektorému jednotlivcovi, ktorý má potrebné jazykové znalosti.

§ 16

Ak nejde o úkon uložený úradným opatrením, platia pri znaleckých a tlmočníckych úkonoch zadaných jednotlivcom predpisy o zadávaní služieb a prác socialistickými organizáciami jednotlivcom.

§ 17

(1) Ustanovenia tohto zákona o znalcoch a znaleckých úkonoch platia aj o expertoch a expertízach v arbitrážnom konaní; pritom ale neplatia ustanovenia §§ 6 a 7. Tieto ustanovenia tiež neplatia o tlmočníkoch v arbitrážnom konaní.

(2) Pre potrebu arbitrážneho konania v štátnej, rezortnej, oblastnej a družstevnej arbitráži zostaví a doplňuje všeobecný zoznam uvedený v § 5 Štátna arbitráž Československej republiky.

Záverečné ustanovenia

§ 18

(1) Zrušujú sa:

1. zákon č. 167/1949 Zb. o stálych prísažných znalcoch a tlmočníkoch,
2. vládne nariadenie č. 76/1950 Zb. o odmene a náhrade hotových výdavkov stálych prísažných znalcov a tlmočníkov.

(2) Nedotknuté zostávajú predpisy upravujúce organizáciu a činnosť posudkových komisií sociálneho zabezpečenia a ustanovenia vládneho nariadenia č. 47/1953 Zb. o štátnej arbitráži v znení neskorších predpisov a predpisy vydané na jeho vykonanie.

§ 19

Minister spravodlivosti vydá v dohode s ministrom financií a so zúčastnenými ministerstvami a ústrednými orgánmi predpisy potrebné na vykonanie tohto zákona.

§ 20

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1959; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Generálplukovník Lomský v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Štrougal v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Brabec v. r.

Inž. Černý v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.